

Калюжна Тетяна Григорівна
Відділ андрагогіки, Інститут педагогічної освіти і
освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
місто Київ Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТИ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ ОСІБ ПОХИЛОГО (ТРЕТЬОГО) ВІКУ

Ключові слова: освіта дорослих, похилий вік, університети третього віку.

Одним із важливих і актуальних завдань українського суспільства є забезпечення відповідного рівня життя людей похилого віку. Саме люди похилого віку гостро відчують негативний вплив кризових явищ у суспільстві, а тому підтримка на рівні держави особам похилого віку потрібна і навіть необхідна. Наказ Міністерства соціальної політики України «Про впровадження соціально-педагогічної послуги «Університет третього віку» від 25.08.2011 №326, де зазначається, що в Україні навчання людей похилого віку є інноваційним проектом, який має на меті впровадження та практичну реалізацію принципу навчання впродовж всього життя дає поштовх до активного впровадження в державі інноваційної моделі соціально-педагогічної послуги «Університет третього віку». Такі університети з'являються у багатьох містах України [3].

Університети створені з метою реалізації принципу навчання людей старшого віку впродовж усього життя та підтримки фізичних, психологічних та соціальних здібностей. Зокрема у Львівському Університеті Третього Віку (ЛУТВ) основними завданнями надання послуги є організація та проведення безкоштовного навчання та освітніх заходів для людей похилого віку.

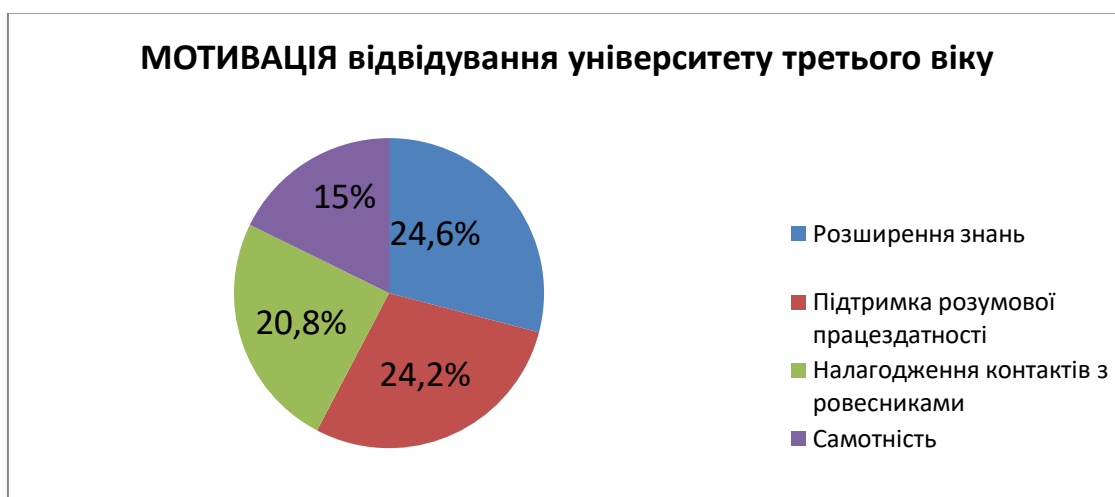
Надання такої освітньої послуги має забезпечити:

- створення умов та сприяння всебічному розвитку людей похилого віку;
- реінтеграцію людей похилого віку в активне життя суспільства;
- надання допомоги людям похилого віку в адаптації до сучасних умов життя шляхом оволодіння новими знаннями, зокрема щодо процесу старіння та його особливостей;
- сучасних методів збереження здоров'я;
- набуття навичок самопомоги; формування принципів здорового способу життя;
- основ законодавства стосовно людей похилого віку та його застосування на практиці;
- формування та розвитку навичок використання новітніх технологій, насамперед інформаційних та комунікаційних;
- потенціалу та можливостей волонтерської роботи;
- підвищення якості життя людей похилого віку, завдяки забезпеченню доступу до сучасних технологій та адаптації до технологічних перетворень;
- формування практичних умінь і навичок;
- можливість для розширення кола спілкування та обміну досвідом [5].

Напрямки навчання в Університетах третього віку покликані сприяти здоровому способу життя та урізноманітнювати дозвілля. Наприклад, у Сумах усі бажаючі можуть обрати один із восьми факультетів: «Культури і мистецтва», «Основ медицини та здорового способу життя», «Правових знань», «Сучасних технологій», «Геронтопсихології», «Садівництва та городництва», «Народознавства та фольклору» та «Групу здоров'я», «Англійська мова», «Гаджети, як ними користуватися». У Черкасах літні люди опановують як творчі професії, на кшталт танців, дизайну, так і серйозніші – правознавство й комп'ютерна грамотність. У трьох подібних університетах на Рівненщині найцікавіші факультети – «Мистецький», «Інформаційних технологій» та «Здоров'я». Запорізький територіальний центр розширює напрями навчання в Університеті третього віку за рахунок впровадження нових факультетів та збільшення кількості слухачів. [2; 4].

За даними соціологічного дослідження впливу Університету третього віку на психофізичний стан осіб старшого віку, яке проводилось на базі Чернівецького комунального територіального центру соціального обслуговування «Турбота» та Чернівецького університету третього віку імені А. Кольпінга, дослідниця А. Гакман звертає увагу на те, що серед слухачів більше половини мають середню освіту, а 47,6% – вищу, що свідчить про те, що в Університет третього віку приходять слухачі з високим рівнем освіти, які бажають отримувати освіту впродовж життя [1].

Результати анкетування слухачів університету третього віку показали, що провідним мотивом відвідування університету є потреба в розширенні знань (24,6%) і підтримки розумової працездатності (24,2%). Часто також називають бажання налагодити контакти з ровесниками (20,8%). Тільки 15% вказали на самотність як причину відвідин університету третього віку [1].



Отже, підсумовуючи результати нашого дослідження, можемо стверджувати, що відвідування університетів третього віку особами похилого віку позитивно впливає на фізичний та психоемоційний стан даної категорії населення, а популяризація та збільшення кількості університетів третього віку є важливим фактором розвитку системи безперервної освіти, необхідної освіти людей похилого віку, їх психофізичної активізації та геронтологічної профілактики.

Література

1. Гакман А. (2019) Вплив університетів третього віку на психофізичну активність осіб старшого покоління. Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура. Вип. 34. ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». м. Івано-Франківськ. С. 39-45. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/fcult/article/view/1944/2442>
2. Інформаційний портал сумської міської ради. URL: <https://smr.gov.ua/uk/novini/podiji/19289-u-sumskomu-universiteti-tretogo-viku-zavtra-startue-novij-navchalnij-rik-video.html>
3. Міністерство соціальної політики України. Наказ 25.08.2011 N 326 Про впровадження соціально-педагогічної послуги «Університет третього віку» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0326739-11#Text>
4. Можливості для людей поважного віку: пожиттєва освіта, гуртки, волонтерівання. URL: <https://www.gurt.org.ua/news/recent/25335/>
5. Університет третього віку. URL: <https://ipodp.lnu.edu.ua/about/centres/tsentr-neperervnoji-osvity/universytetu-tretoho-viku>